

Mit mondjak, Lengyel Tamás meglepett. Nem gondoltam, hogy ennyire tépelődős alkat. Tíz éve végzett a Színművészeti Egyetemen, a Radnóti Színház és a Budapesti Kamara után az idei évadtól a Vígszínházhoz szerződik. A beszélgetésünk valahogy ennek a tíz évnek az összegzésévé kerekedett.

*Most a Vígszínház
a próbatétel*

Tavasszal volt egy kis botrány a Budapesti Kamaraszínház körül: olyan hírek keringtek, hogy talán meg is szűnik, mert nem kapott elég pénzt. Többen otthagyták a színházat. Köze van ennek ahhoz, hogy idén a Vígszínházba szerződés?

Nem, semmi. Eszenyi Enikő tavaly is hívott a Vígbe, de akkor már aláírt szerződéselem volt a Kamarával. Kíváncsi voltam, vagyok, hogy milyen a Vígszínház belülről Eszenyi igazgatása alatt, de úgy éreztem, ezt nem tehetem meg az igazgatómmal, Szűcs Miklóssal, aki akkor már három hónapja úgy tervezte a következő évadot, hogy én ott vagyok. Mindig annyira kedves volt velem, és egy olyan pillanatban segített, amikor nagy szükségem volt rá, így azt gondoltam, bármilyen jó ajánlatot kapjak is, nem hagyhatom cserben. Úgyhogy azt mondtam Enikőnek, hogy vendégnek szívesen elmegyek, ha ki akarjuk próbálni egymást, egyébként meg beszéljünk róla egy év múlva. Kaptam is szerepet a Rómeó és Júliában, de le kellett mondanom egy készülő, kétszereplős film miatt, amiről később kiderült, hogy csúszik. Azt gondoltam, ha van dolgom a Víggel, és neki is van velem, akkor úgyis odakever az élet. Idén február végén pedig Enikő újra hívott.

Szűcs Miklós hogy reagált?

Azt mondta: „ha nem érzed magad jól, gyere vissza”.

Eszenyi ígért konkrétumokat?

Azt mondta, lesz két jó szerepem a *Makrancos Katában* és a *Punk Rockban*. Az a tapasztalatom velem, hogy amit mond, úgy is van. Nem volt okom kételkedni, és most egy remek szerepet próbálok a *Punk Rockban*, a Pesti Színház első bemutatójában.

Miért érdekel ennyire a Vígszínház?

Egyrészt mert nagy, és én most kíváncsi vagyok erre: nem volt alkalmam még ekkora térben játszani. Itt töltöttem ugyan a gyakorlatomat, de akkor csak a Pesti Színházban léptem színpadra. Másrészt úgy gondolom,

*Boris Vian: Mindenkit megnyúzunk
Budapesti Kamaraszínház – Shure Stúdió
Fotó: Tóth Nóra*

Fotó:
Kolovratnik
Krisztián

hogy a Vígszínház Magyarország egyik meghatározó színháza. Nagyon európainak látom. Megnézem a szórólapot, az előadásokat és egy nyugat-európai színház jut eszembe. Nagyon komoly felhajtóerőt érzek ebben a színházban.

Szakmailag inspirál?

Igen. Nagyon. Például Börcsök Enikő vagy Varju Kálmán lenyűgöz. Nagyon tudják, mit hogyan kell mondani, hogy eljusson az utolsó sorba is, és elérjék azt a hatást, amit ők, vagy a szöveg, vagy a rendező akar. Ez engem is érdekel, és kell a próbatétel, az újabb és újabb megmértetés az embernek ahhoz, hogy a kreativitása megmaradjon. Akármennyire is alkalmazott művészet a színészet, mégis önálló alkotóművészet.

Az egyetem után hat évet töltöttél a Radnóti Színházban, majd hármát a Budapesti Kamarában. El tudod képzelni, hogy valahol tíz-tizenöt évig maradj?

Nem tudom. Fogalmam sincs, hogy az ember hogyan tud önállóan megújulni, ha a külső impulzusok elfogynak. Talán nem vagyok jó ebben az „önmegújításban”. Nem tudom, hogy működik ez például egy kapcsolatban. Hogyan tudsz újat és újat adni és kapni ti-

zenőt év múltán is? De lehet, hogy ez valamiféle bölcsességgel jár együtt, hogy meg tud tanulni. De az is előfordulhat, hogy csak lusta vagyok.

Vagy még nem éltél annyit, hogy tud ezeket.

Lehet. Mindenesetre most nagyon izgat a Vígszínház, és nagyon félek is tőle. Hogyan tanulod meg a másikat? És te magad miért azokat a paneljeidet alkalmazod, amikről tudod, hogy beválnak, miért nem veszed az időt, a fáradságot, a munkát, hogy mélyebbre áss, hogy keress magadban valami újat? A Radnótiban már ezt éreztem az utolsó évben.

Mégis rosszul esett, hogy el kellett menned.

Persze, hiszen nagyon erős volt a kötődés. Az volt az első színházam, Bálint András apám helyett apám volt. Nehéz szembenézni azzal, amikor egy szerelem elmúlik. Az ember próbálná életben tartani, küszködik, pedálozik, bizonygatja magának, hogy ez még működik. De ha bátrabb lettem volna, ha felismertem volna, hogy valami újra van szükségem, akár úgy is, hogy elmegyek külföldre, majd visszajövök a Radnótiba, akkor talán a dolgok nem így történnek.

A Kamarában éreztél ilyesmit?

Ott az volt a feladatom, hogy elnyerjem a szabadságom, hogy levetkőzzem a félelmeimet. Arra tanított meg, hogy akkor csináljam a színészetet, ha jól érzem magam, ha szabad vagyok, ha ez játék. A hitemet szilárdította meg saját magamban. Abban a színházban mindent lehetett. Iszonyú nagy szabadság az, hogy bármit megengedhetsz magadnak egy karakteren belül. Simán fölvehetek egy alsógatyát egy hastöméssel, befesthetem a fejem pirosra, és azt mondhatom, hogy én most egy alkoholiista, magas vérnyomásos félrészeg ember vagyok. És nincs rögtön ítélet, hanem megpróbálunk végigmenni az úton, és vagy elbukunk, mert így nem működik a karakter, vagy beválik. Mások az elvárások, mint általában a színházakban. Lehet,

hogy azért, mert a három játszóhelyen tizenkét bemutató van egy évben. Ha a próbálkozás elhasal, nem akkora rosszpont, mint mondjuk a Radnótiban, ahol három bemutató van egy évadban: ott nem lehet hibázni. Három év alatt három nagyon jó előadásban benne voltam a Kamarában, ez pedig nem rossz arány. És ezeken kívül voltak más jó előadások is.

Melyik három?

Az Árpádház, a Mindenkit megnyúzunk és a Liliom. De lehet velem nem egyetérteni.

Azt mondod, el kellett volna menned külföldre. Miért nem tetted meg? Most már sokan csinálják, próbálkoznak.

Négy évvel ezelőtt máshogyan gondolkodtam. Nem lehetett mellébeszélni. Vagy színész leszek, vagy nem. Nincs átmenet. Nem

akartam másfél évet eltölteni Los Angelesben vagy Berlinben úgy, hogy egyáltalán nem dolgozom, de tudat alatt legitimálom a saját színészetemet azzal, hogy próbálkozzom. Nagyon mereven azt gondoltam, hogy külföldön nem lehet akcentussal érvényesülni. Ma már máshogy látom: lehet, de csak bizonyos szerepkörökben. Ez döntés kérdése: hogy külföldön az ember élete végéig epizodista lesz és ukrán maffiózót vagy dokkmunkást játszik, vagy esetleg megadja azt a sanszot magának, hogy itthon főszerepeket kapjon. Voltam kint hat hétig, egy

magyar-német produkcióban dolgoztam, de nem alakult semmi, ami miatt úgy éreztem volna, hogy kint kell maradnom.

Ha már forgatás: kezdő szereplője voltál a Jóban Rosszban című szappanoperának. Mit profitáltál belőle?

Megtudtam, hogy nem feltétlenül akarok ilyet csinálni. Nem ez az, ami izgat.

Hány év volt?

Összesen huszonegy hónap, szétszórva, de már öt éve vége. Sok mindent tanultam. Megtanultam érezni a kamerát: akármilyen távolságból jövök, tudom, hol kell megállni, hogy képben legyek. Egy perc alatt megjegyzek három oldal szöveget, el tudom mondani, igaz, utána már nem emlékszem rá. Tudom, hogy hogyan ne vegyem le a fényt a másiktól. Akkor az volt a próbatétel, hogy vágyom-e az ilyen életre. A kereskedelmi tévék és a bulvárlapok a semmiből generálnak embereket, nincs mögöttük elvégzett érdemi munka. Folyamatosan zavarban éreztem magam attól, hogy „Lengyel Tamás, a Jóban Rosszban sztárja”. Miért vagyok sztár egy hét után? Semmi múltam nincs az egészben, semmit nem csináltam. Világossá vált, hogy én ezt nem akarom.

Még megállítanak az utcán?

Néha igen, de fogalmuk sincs, miért, csak

ismerős vagyok valahonnan. A legtöbbször csak annyit kérdeznek: nem te vagy az az izé abból az izéből? Most, ahogy itt ülünk, a másik asztalnál ülőknek is gyanús vagyok. Láttak már valahol. A kereskedelmi tévékben felbukkanó arcok nekem ugyanaz a csapat. Egy massa, nincs köztük gyakorlati különbség. Szerintem Liptai Claudia az egyetlen, akinek arca van. Erős személyiség. Lehet szeretni, nem szeretni, de ő nem a gyár által létrehozott valaki, hanem egy domináns személyiség, akinek van véleménye, vannak gondolatai. De ilyen nagyon kevés van. Hajós András még ilyen, bár ő nem is igazán tartozik ebbe a körbe.

Tíz éve végeztél az egyetemen, ennyi idő már a színészi pályán sem kevés. Összegeztél magadban?

Ha az ember szerencsés, tíz év alatt eléggé megkóstolja az élet, ettől pedig megváltozik a lélek szerkezete. Fontos a vélemény, fontos az, hogy az embernek legyenek határozott gondolatai. Igen, azt hiszem, tíz év alatt színész lettem. És akarok majd valami mást is csinálni, ami nem színészet, de alkotómunka. Amikor elvégeztem a főiskolát, nagyon kis gyerek voltam. Tíz év alatt felnőttem. Tök jó annak, aki felnőttként jön ki a főiskoláról, azonnal be tud illeszkedni valahová, és tudja, hogy mi érdekli és mi nem.

De akkor egy csomó mindenről lemarad, nem hagyja, hogy bizonyos dolgok csak úgy megtörténjenek...

Igen, ez is változott bennem. Lehiggadtam. Pont a múltkor beszélgettünk Szombathy Gyulával, hogy ha visszagondolok, hat évvel ezelőtt úgy bukfenceztem a színpadon, úgy mentem neki valakinek, hogy nem érdekelt, mi történik. Most már sokkal megfontoltabb vagyok, nem töröm ki a kezemet, lábamat. Kell a megmérettetés, de gondolkodás nélkül nem megyek be a barlangba. Csak akkor, ha van értelme.

Rick Zsófi

Fotó:
Heisler Zsófia

